

Věc C-785/19**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

23. října 2019

Předkládající soud:

Landgericht Saarbrücken (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. října 2019

Žalobkyně a navrhovatelka v odvolacím řízení:

Koch Media

Žalovaná a odpůrkyně v odvolacím řízení:

HC

Předmět původního řízení

Náhrada nákladů právního zastoupení za výzvu zaslanou z důvodu sdílení souborů; omezení částky způsobilé k náhradě

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU, ohledně slučitelnosti omezení výše nákladů vynaložených na sepsání výzvy způsobilých k náhradě s těmito předpisy unijního práva:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45; Zvl. vyd. 17/02, s. 32) (dále jen „směrnice 2004/48“)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230) (dále jen „směrnice 2001/29“)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. 209, L 111, s. 16) (dále jen „směrnice 2009/24“)

Předběžné otázky

1. a) Musí být článek 14 směrnice 2004/48 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na nezbytné náklady na právní zastoupení jakožto na „náklady řízení“ nebo na „další náklady“, které vzniknou nositeli práv duševního vlastnictví ve smyslu článku 2 směrnice 2004/48 tím, že vůči porušovateli těchto práv uplatní nárok na zdržení se protiprávního jednání mimosoudně prostřednictvím výzvy?

b) V případě záporné odpovědi na první otázku písm. a): Musí být článek 13 směrnice 2004/48 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na náklady na právní zastoupení uvedené v první otázce písm. a) jakožto na náhradu škody?

2. a) Musí být unijní právo, zejména s ohledem na

- články 3, 13 a 14 směrnice 2004/48,
- článek 8 směrnice 2001/29 a
- článek 9 směrnice 2009/24,

vykládáno v tom smyslu, že nositel práv duševního vlastnictví ve smyslu článku 2 směrnice 2004/48 má v zásadě nárok na náhradu nákladů na právní zastoupení uvedených v bodě 1a) v plném rozsahu, a každopádně přiměřené a podstatné části těchto nákladů i v případě, že

- se stíhaného porušení práva dopustila fyzická osoba mimo svou profesní nebo podnikatelskou činnost a
- vnitrostátní právní úprava pro tento případ stanoví, že takovéto náklady na právní zastoupení mohou být zpravidla nahrazeny pouze na základě snížené hodnoty sporu?

b) V případě kladné odpovědi na druhou otázku písm. a): Musí být unijní právo uvedené v druhé otázce písm. a) vykládáno tak, že výjimka ze zásady uvedené v druhé otázce písm. a), podle níž musí být nositeli práv uhrazeny náklady na právní zastoupení uvedené v první otázce písm. a) v plném rozsahu, nebo každopádně jejich přiměřená nebo podstatná část,

přichází do úvahy při zohlednění dalších faktorů (jako například aktuálnost díla, doba trvání zveřejnění a porušení ze strany fyzické osoby mimo její podnikatelské nebo profesní zájmy),

i když porušení práv duševního vlastnictví ve smyslu článku 2 směrnice 2004/48 spočívá ve sdílení souborů, tedy ve veřejném zpřístupnění díla nabízením k bezplatnému stažení všem účastníkům na volně přístupné výměnné burze bez managementu digitálních práv?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Články 2, 3, 10, 13, 14 a body 14, 17 a 26 odůvodnění směrnice 2004/48

Článek 8 směrnice 2001/29

Články 1 a 7 směrnice 2009/24

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících, dále jen „UrhG“)

Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte (zákon o odměnách advokátek a advokátů, dále jen „RVG“)

Zivilprozessordnung (občanský soudní řád, dále jen „ZPO“)

Skutkový stav a původní řízení

- 1 Žalobkyně a navrhovatelka v odvolacím řízení (dále jen „žalobkyně“) podniká v oblasti prodeje počítačových her. Žalovaná a odpůrkyně v odvolacím řízení (dále jen „žalovaná“) je fyzická osoba, která nesleduje žádné profesní nebo podnikatelské zájmy.
- 2 Žalobkyně je - na území Německa - nositelkou výhradních práv souvisejících s právem autorským na veřejné zpřístupňování profesionálně vyvinuté počítačové hry.
- 3 Žalovaná šířila tuto počítačovou hru v prosinci 2013 a v lednu 2014 prostřednictvím svého internetového připojení na platformě pro sdílení souborů a nabízela je jiným osobám veřejně ke stažení. Tímto sdílením souborů porušila práva žalobkyně.
- 4 Žalobkyně pověřila uplatněním svých práv advokátní kancelář, která jménem žalobkyně zaslala žalované výzvu. V ní byla žalovaná mimo jiné vyzvána, aby učinila závazné prohlášení spojené se sankcí, že počítačovou hru již nebude veřejně zpřístupňovat. Dále od ní byla požadována náhrada škody.

- 5 Pověřením advokátů vznikly žalobkyni náklady ve výši 745,50 euro, které se skládají z těchto částek: Odměna advokáta ve výši 1,3 odměny z hodnoty předmětu sporu ve výši 10 000 euro, tedy 725,40 euro plus výdaje ve výši 20 euro.
- 6 V následujícím soudním řízení, v němž byla tato částka nárokována, je spor veden v zásadě již jen o výši nákladů na právní zastoupení, které mají být nahrazeny.
- 7 V prvním stupni uložil Amtsgericht Saarbrücken (okresní soud v Saarbrückenu) rozsudkem ze dne 12. března 2019 žalované úhradu 124 euro s připočtením úroků a ve zbytku žalobu zamítl. Částka 124 euro sestává z těchto částek: Odměna advokáta ve výši 1,3 odměny z hodnoty předmětu sporu ve výši 1000 euro, tedy 104 euro plus výdaje ve výši 20 euro.
- 8 Ve svém odůvodnění vycházel Amtsgericht Saarbrücken (okresní soud v Saarbrückenu) z ustanovení § 97a odst. 3 první věty UrhG, podle něž je s výjimkou případů nespravedlnosti omezena hodnota předmětu způsobilá k náhradě v určitých případech na 1 000 euro.
- 9 Opravným prostředkem podaným k předkládajícímu soudu žalobkyně nadále uplatňuje svá návrhová žádání, tedy náhradu nákladů na právní zastoupení v plné výši.

Odůvodnění předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 10 Výsledek právního sporu závisí na rozhodnutí Soudního dvora o výkladu Smluv.
- 11 Důvody právních otázek, o něž se v projednávané věci jedná, jsou popsány níže. Podle ustanovení § 97a ve spojení s § 97 odst. 1 UrhG má poškozený nositel práv vůči porušovateli kromě jiných práv, jako je náhrada škody, také nárok na zdržení se protiprávního jednání.
- 12 Nositelé práv, stejně jako v této věci, zpravidla nejprve uplatňují své nároky na zdržení se protiprávního jednání. Uplatněním tohoto nároku pověřují za úplatu advokáta. Ten zašle výzvu podle ustanovení § 97a odst. 1 UrhG. Účelem této výzvy je, aby porušitel učinil takzvané závazné prohlášení o zdržení se úkonu spojené se sankcí. Takovýmto prohlášením je odstraněno nebezpečí opakování a vyřízen nárok na zdržení se protiprávního jednání. Uplatňování nároku soudní cestou již pak není nezbytné a ani možné. Účelem výzvy je tedy vyhnout se soudnímu řízení.
- 13 Podá-li nositel práv žalobu bez předchozí výzvy, může mu být uložena náhrada nákladů řízení, jestliže žalovaný nárok podle § 93 ZPO okamžitě uzná. Výzva tedy navíc chrání žalobce.
- 14 Podle ustanovení § 97a odst. 3 UrhG může nositel práv, jehož autorské právo bylo porušeno, obecně obdržet od porušitele náhradu „nezbytných výdajů“.

- 15 Pojem „nezbytné výdaje“ odkazuje na RVG: Odměna advokáta způsobilá k náhradě se v německém právu zpravidla řídí RVG a zde stanoveným tarifním řádem pro advokáty. Vyšší náklady než ty, které jsou stanoveny v RVG, zpravidla soudy posuzují jako nezpůsobilé k náhradě.
- 16 Podle RVG závisí odměna, kterou advokát může požadovat od svého mandanta, na hodnotě předmětu sporu. Čím vyšší je hodnota předmětu sporu, tím vyšší je odměna.
- 17 Podle judikatury nejvyššího soudu činí hodnota předmětu sporu pro nárok na zdržení se, který má nositel práv k aktuálním filmům, hudbě a DVD, minimálně 10 000 euro.
- 18 Prostřednictvím ustanovení § 97a odst. 3 čtvrté věty UrhG je však hodnota předmětu sporu způsobilá k náhradě zpravidla omezoována na 1 000 euro, pokud osoba, které byla adresována výzva, (1.) je fyzickou osobou, která nepoužívá chráněná díla příp. předměty ochrany pro svou podnikatelskou nebo samostatnou profesní činnost, a (2.) není povinna zdržet se svého jednání již z důvodu nároku osoby, která výzvu zaslala, vyplývajícího ze smlouvy, pravomocného soudního rozhodnutí nebo předběžného opatření.
- 19 Toto omezení hodnoty sporu platí pouze ve vztahu mezi nositelem a porušitelem práv. Advokát nositele práv mu však účtuje vyšší, skutečnou hodnotu předmětu sporu.
- 20 Z toho mohou vyplynout značné rozdíly. V případě, jako je ten v projednávané věci, to může například vést k tomu, že nositel práv musí svým advokátům zaplatit náklady na zastupování ve výši 745 euro, případně s připočtením daně z přidané hodnoty, od porušitele práva však obdrží náhradu pouze ve výši 124 euro, případně s připočtením daně z přidané hodnoty. V důsledku toho musí sám hradit podstatný rozdíl ve výši 631 euro.
- 21 Ustanovení § 97a odst. 3 čtvrté vědy UrhG upravuje výjimku, podle níž lze v konkrétních případech od omezení upustit, pokud by hodnota sporu ve výši 1 000 euro byla vzhledem k okolnostem „nespravedlivá“.
- 22 Tato úprava se zdá být v souvislosti se směrnicemi 2004/48, 2001/29 a 2009/24 kritická. Otázka, jaký má unijní právo vliv na výklad tohoto ustanovení, je tedy jádrem této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 23 Soud upozorňuje na skutečnost, že zde položené otázky se týkají velkého počtu jeho řízení. Německá judikatura navíc obsahuje široké spektrum rozhodnutí s různými výsledky. Zájem o vyjasnění Soudním dvorem je proto zásadní.

K první předběžné otázce

- 24 První předběžnou otázkou se předkládající soud táže, zda náklady na právní zastoupení v souvislosti s výzvou patří mezi náklady řízení a další náklady podle

článku 14 směrnice 2004/48, pod náhradu škody podle článku 13 této směrnice nebo zda pod tuto směrnice vůbec nespádají.

- 25 Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 28. července 2016, *United Video Properties* (C-57/15, EU:C:2016:611) vyložil článek 14 směrnice 2004/48 mimo jiné s ohledem na systém paušálních sazeb.
- 26 Při výkladu směrnice 2004/48 se však nevyjádřil k tomu, zda mimosoudní náklady na právní zastoupení, které slouží k vymáhání nároku na zdržení se protiprávního jednání, spadají pod článek 13 směrnice 2004/48, pod článek 14 směrnice 2004/48 nebo pod žádné z těchto ustanovení.
- 27 Předkládající soud považuje za možné, že náklady předsoudní výzvy jsou dalšími náklady strany úspěšné ve sporu ve smyslu článku 14 směrnice 2004/48.
- 28 Je také možné, že tyto náklady spadají jako náhrada škody pod ustanovení článku 13 směrnice 2004/48. Nezbytné náklady na vymáhání nároku na zdržení se protiprávního jednání jsou totiž také kauzální škodou, která vyplývá z porušení práva.
- 29 Podle jiných názorů v judikatuře nelze použít článek 13 ani článek 14 směrnice 2004/48, což je odůvodňováno tím, že náklady předsoudního uplatňování nároku na zdržení se protiprávního jednání nesouvisí přímo a dostatečně úzce se soudním řízením.

Ke druhé otázce

- 30 Druhou předběžnou otázkou se předkládající soud táže, která ustanovení unijního práva platí pro omezení hodnoty sporu a pro výjimku z tohoto ustanovení. Ptá se zejména, zda mají být dotčené směrnice vykládány tak, že i v případě porušení práva fyzickými osobami musí být zásadně nahrazeny náklady na výzvu v plném rozsahu. Dále potřebuje předkládající soud vyjasnit, zda a pokud ano jaké faktory by mohly vést k tomu, že tyto náklady nebudou nahrazeny v plném rozsahu.
- 31 K této otázce, a sice do jaké míry je náhrada pouze malé části nákladů na výzvu slučitelná s unijním právem, zejména s čl. 3 odst. 1 druhou větou směrnice 2004/48, se unijní soud vyjádřil také v rozsudku *United Video Properties* (C-57/15). Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že právní úprava, která má vyloučit úhradu nepřiměřených nákladů, může být za určitých okolností odůvodněná.
- 32 Pro posouzení projednávané věci je ovšem rozhodující, zda zásady vypracované v tomto rozsudku platí také v případě, jestliže stranou odpůrce nároku je fyzická osoba, která nejedná v podnikatelském nebo profesním zájmu.
- 33 Německý zákonodárce ustanovením § 97a odst. 3 čtvrté vědy UrhG vztah pravidla a výjimky podle článku 14 směrnice 2004/48 obrátil. Je-li odpůrcem nároku fyzická osoba, může podle znění německého práva přicházet do úvahy plná náhrada nákladů pouze v případě nespravedlivého výsledku.

- 34 Podle jednoho z názorů musí být ustanovení § 97a odst. 3 čtvrté věty UrhG vykládáno v souladu se směrnicí v tom smyslu, že nehledě na jeho znění ohledně vztahu pravidla a výjimky je nutno jej chápat tak, že omezení hodnoty sporu zpravidla odpadá. Podle opačného názoru je účast fyzické osoby bez podnikatelských a profesních zájmů na straně odpůrce nároku důvodem k tomu, aby zpravidla bylo použito omezení hodnoty sporu.

PRACOVNÍ DOKUMENT